

RAAP-RAPPORT 5710

Plangebied Stationslocatie e.o. te Drachten

Gemeente Smallingerland

Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennd booronderzoek)

Archeologie | Cultuurhistorie | Erfgoed

Colofon

Titel: Plangebied Stationslocatie e.o. te Drachten, gemeente Smallingerland;
archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en inventariserend
veldonderzoek (verkenkend booronderzoek)

Versie: 23-02-2022

Auteur: ██████████

Projectcode: SMST

Bestandsnaam: RAAPrap_5710_SMST_20220223

Autorisatie: ██████████

ISSN: 0925-6229

RAAP

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

Telefoon: 0294-████████

E-mail: raap@raap.nl

Website: www.raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2022

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Er is geen verklaring ontvangen van het bevoegd gezag omtrent goed- of afkeuring van het rapport.

Samenvatting

In opdracht van Accolade heeft RAAP in februari 2022 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Stationslocatie e.o. te Drachten in de gemeente Smallingerland. Het onderzoek vond plaats in het kader van een omgevingsvergunning.

Volgens de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) van de Provincie Fryslân is voor de periode steentijd-bronstijd alleen onderzoek nodig bij grote ingrepen (>2,5 ha), omdat op basis van eerder onderzoek vermoed wordt dat eventuele aanwezige archeologische resten uit de steentijd al ernstig verstoord zijn. Voor de periode ijzertijd-middeleeuwen is een karterend onderzoek 3 nodig (historisch en karterend onderzoek). De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer 5000 m² een historisch en karterend onderzoek te verrichten, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan eventuele Romeinse sporen en/of vroegmiddeleeuwse ontginningen.

Binnen het plangebied komt dekzand uit het Laat-Pleistoceen voor, waarin een podzolbodem is gevormd. Dit kan erop wijzen dat het oppervlakte uit de steentijd, toen jagers-verzamelaars door het gebied trokken, intact is. Derhalve kunnen resten uit de steentijd verwacht worden. Vanaf het vierde millennium voor het begin van de jaartelling is het gebied overveend. Door de veenontginningen uit de late middeleeuwen werd het gebied weer geschikt voor permanente bewoning. Op diverse historische kaarten is het oude bewoningslint van Noorder Dragten in het plangebied te zien.

In het plangebied ligt het dekzand vermoedelijk direct aan het maaiveld. Het huidige maaiveld vormt zodoende, net als in het Laat-Pleistoceen, het loopvlak. Aangezien een jong afdekkend pakket grotendeels verdwenen is kunnen archeologische resten vanaf deze periode direct of aan het maaiveld aanwezig zijn. Indien wel een deel van de afdekkende laag resteert, kunnen de archeologische resten ook nog op enige diepte onder het maaiveld voorkomen. Er is mogelijk sprake van een slechte conservering van de archeologische resten. Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied grotendeels ontgonnen of afgegraven is. Daaropvolgende landbouwkundige werkzaamheden en bebouwing zullen hebben geresulteerd in een bouwvoor of een verstoorde toplaag met een minimale dikte van 30 à 40 cm.

Op basis van het booronderzoek blijkt de bodem in het overgrote deel van het plangebied recent verstoord of opgebracht te zijn. De verstoringen reiken minimaal tot een diepte van 0,7 tot 1,0 m -mv in de C-horizont, waardoor het aannemelijk is dat eventueel archeologische relevante resten verstoord zijn. De C-horizont bestaat bovenin uit dekzand. De top van het keileem ligt tussen circa 0,9 en 1,5 m -mv. Dit komt overeen met een hoogte van 0,7 tot 1,1 m +NAP.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt verwacht dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.

Inhoud

Samenvatting	3
Inhoud.....	4
1 Inleiding	5
1.1 Kader	5
1.2 Administratieve gegevens.....	7
1.3 Doel- en vraagstelling	7
2 Bureauonderzoek	8
2.1 Methode	8
2.2 Landschappelijke situatie	8
2.3 Archeologische gegevens.....	8
2.4 Historische situatie	13
2.5 Huidige en toekomstige situatie	15
2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting	15
3 Veldonderzoek	17
3.1 Methode	17
3.2 Resultaten	17
3.3 Archeologische relevantie	17
4 Conclusies en advies.....	19
4.1 Conclusie	19
4.2 Advies.....	19
4.3 Tot slot.....	19
Literatuur	20
Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen.....	21

1 Inleiding

1.1 Kader

Aanleiding

In opdracht van Accolade heeft RAAP in februari 2022 een archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek) uitgevoerd voor het plangebied Stationslocatie e.o. te Drachten in de gemeente Smallingerland (figuur 1). Het onderzoek vond plaats in het kader van een omgevingsvergunning. Zie bijlage 1 voor de dateringen van de in dit rapport genoemde archeologische perioden.

Juridisch en beleidskader

Het uitgangspunt voor dit onderzoek wordt gevormd door het wettelijk en beleidsmatig kader voor de ruimtelijke ordening en monumentenzorg. De gemeente is de bevoegde overheid die een besluit zal nemen over hoe om te gaan met de eventueel aanwezige archeologische waarden. De gemeente Smallingerland heeft geen eigen archeologische beleidskaart, maar verwijst naar de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) van de Provincie Fryslân.

Volgens de FAMKE is voor de periode steentijd-bronstijd alleen onderzoek nodig bij grote ingrepen (>2,5 ha), omdat op basis van eerder onderzoek vermoed wordt dat eventuele aanwezige archeologische resten uit de steentijd al ernstig verstoord zijn.

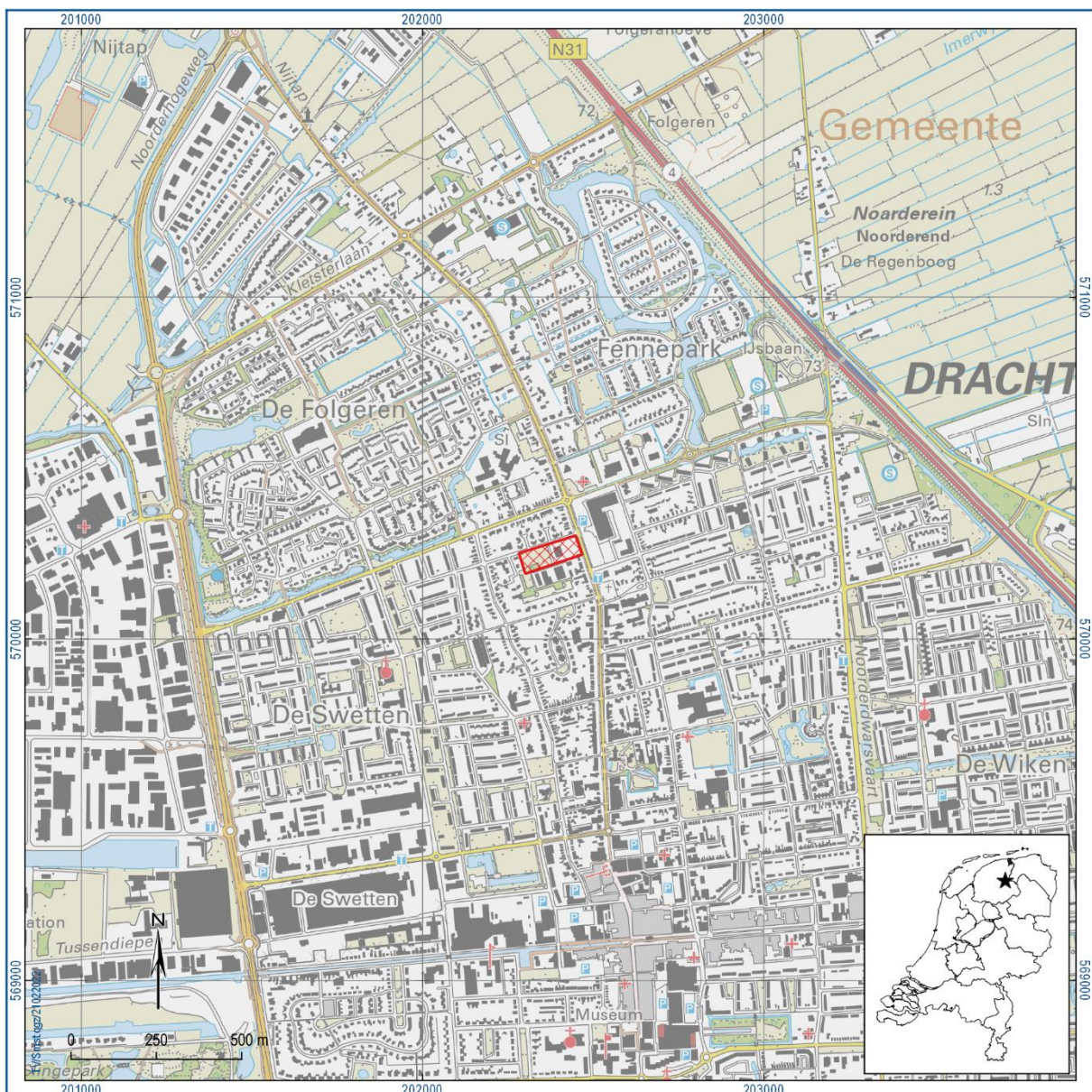
Voor de periode ijzertijd-middeleeuwen is een karterend onderzoek 3 nodig (historisch en karterend onderzoek). Volgens het advies van de Famke kunnen zich in deze gebieden archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd - middeleeuwen. Het gaat hier dan met name om vroeg- en volmiddeleeuwse veenontginningen. Daarbij bestaat de kans dat er zich huisterpjes uit deze tijd in het plangebied bevinden. Ook de wat oudere boerderijen kunnen archeologische sporen of resten afdekken, hoewel de veengronden eromheen al afgegraven zijn.

De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer 5000 m² een historisch en karterend onderzoek te verrichten, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan eventuele Romeinse sporen en/of vroegmiddeleeuwse ontginningen. Mochten er, als gevolg van het karterend archeologisch onderzoek, een of meerdere vindplaatsen worden aangetroffen, dan zal uit nader (waarderend) onderzoek moeten blijken hoe waardevol deze vindplaatsen zijn. De aard van dit waarderend (vervolg)onderzoek hangt af van het type aangetroffen vindplaats, en de strategie van onderzoek dient te worden bepaald door het desbetreffende onderzoeksbureau. Indien de vindplaats een nieuw aangetroffen terp betreft, geldt het advies: 'waarderend onderzoek op terpen'. De resultaten van het karterend onderzoek kunnen ook uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is, of met welke randvoorwaarden in het plan rekening dient te worden gehouden. Mocht het plangebied een bebouwde kom betreffen, dan dient in de onderzoeksstrategie rekening te worden gehouden met recente verstoringen die zich kunnen hebben voorgedaan.

Kwaliteitsborging

De werkzaamheden zijn uitgevoerd onder certificaat BRL4000, conform artikel 5.4 van de Erfgoedwet. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 4.1), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), is door de minister aangewezen als norm. Voorafgaand aan het onderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld (Perger, 2022). Dit PvA diende als uitgangspunt voor het onderzoek.

RAAP is gecertificeerd voor de protocollen 4001 Programma van Eisen, 4002 Bureauonderzoek, 4003 Inventariserend veldonderzoek (landbodems), onderdelen proefsleuven en overig, alsmede 4004 Opgraven (landbodems).

Figuur 1. Aanduiding plangebied.

1.2 Administratieve gegevens

Type onderzoek	Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennend booronderzoek)
Opdrachtgever	Accolade
Bevoegde overheid	Gemeente Smallingerland
Plaats	Drachten
Gemeente	Smallingerland
Provincie	Fryslân
Centrumcoördinaten (X/Y)	202375/570245
Oppervlakte plangebied	ca. 1 ha
Afbakening onderzoeksgebied	Tijdens onderhavig onderzoek is het plangebied inclusief een zone van 500 m rondom het plangebied onderzocht.
Onderzoekperiode	Februari 2022
Uitvoerder	RAAP Noord
Projectleider	██████████
Projectmedewerkers	████████████████████
RAAP-projectcode	SMST
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer	5161347100
Beheer en plaats documentatie	RAAP regio Noord te Drachten en op termijn het provinciaal Depot, ARCHIS en E-Depot.

Tabel 1. Administratieve gegevens.

1.3 Doel- en vraagstelling

De doelstelling van het archeologisch vooronderzoek is het vaststellen van de archeologische waarde van het terrein, dan wel de archeologische vindplaats. Daartoe wordt informatie verzameld over bekende en verwachte archeologische resten teneinde een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Hiertoe is een aantal onderzoeksvragen geformuleerd:

- Zijn de archeologisch relevante niveaus intact?
- Heeft dat gevolgen voor de archeologische verwachting?
- Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?
- Is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk?

2 Bureauonderzoek

2.1 Methode

Het bureauonderzoek dient ervoor om – op basis van verschillende bronnen – inzicht te krijgen in de genese van het landschap, de bodemopbouw en de sporen die het menselijk gebruik in de loop van de tijd heeft achtergelaten. Met behulp van deze gegevens wordt een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld.

Naast de conform de KNA verplichte bronnen is door de gebiedsexperts van RAAP een beredeneerde keuze gemaakt uit betrouwbare bronnen die voor de archeologische verwachting relevante informatie bevatten (zie bijlage 2 voor de motivering). Daarvoor is gebruik gemaakt van de landelijk en voor RAAP digitaal beschikbare archieven. Voor de beschrijving van de historische situatie is gebruik gemaakt van hiervoor relevante informatiedragers. Voor de actuele metadata van de verzamelde gegevens (gemeente, plaats, etc.) wordt verwezen naar het van toepassing zijnde data-archief.

2.2 Landschappelijke situatie

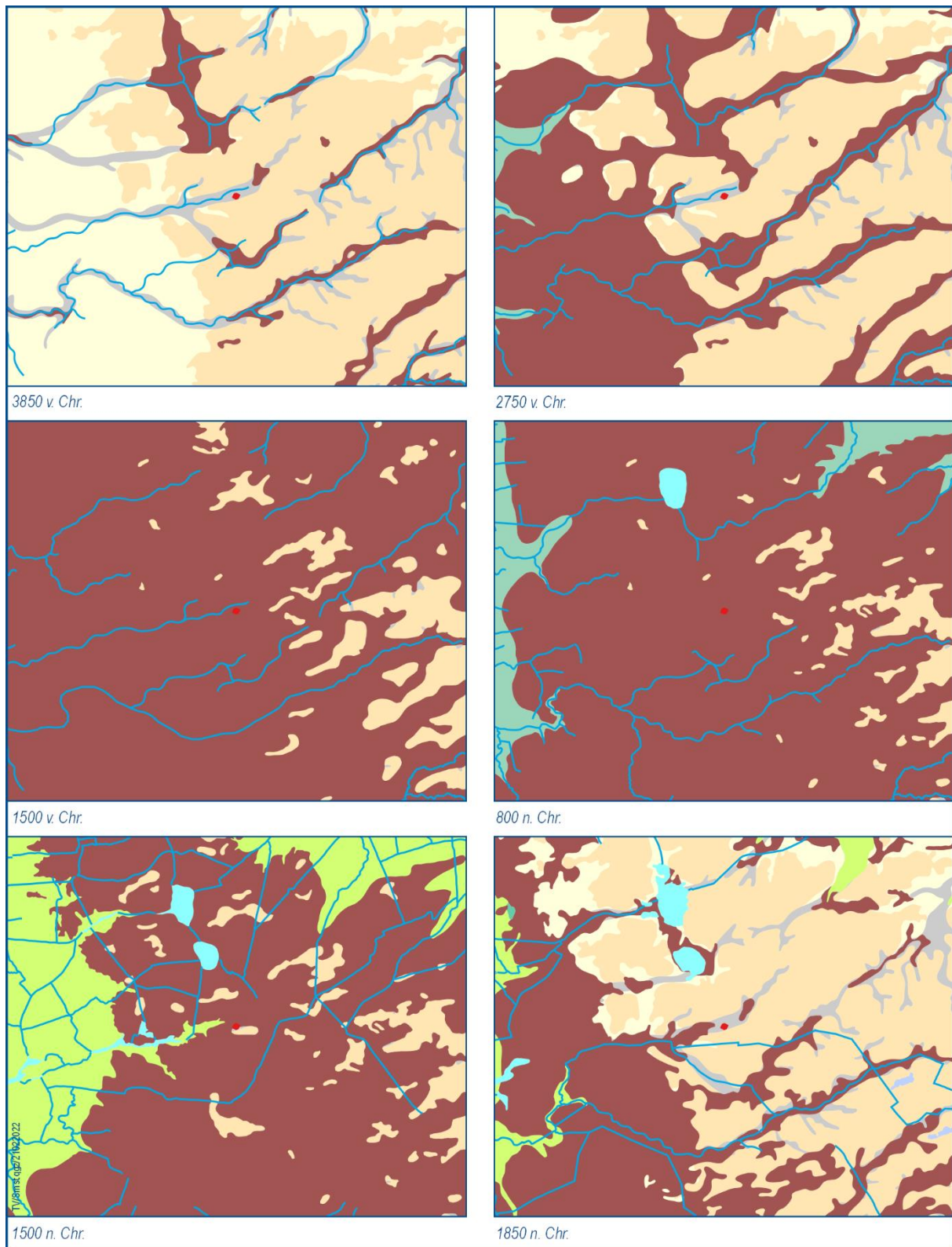
Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Drachten. Op basis van gegevens uit DINOloket (boornrs. B11E0004, B11E1173 en B11E1176) komen in het plangebied dekzandafzettingen uit het pleistoceen behorend tot de Formatie van Boxtel (Laagpakket van Wierden) voor. Eventueel afgedekt met veen dat behoort tot de formatie van Nieuwkoop, Laagpakket van Griendtsveen dat na het pleistoceen is gevormd. Op een diepte van ca. 1 tot 1,5 m gaat dit over in grondmoreneafzettingen die behoren tot de Formatie van Drente, Laagpakket van Gieten.

Op zowel de bodemkaart als de geomorfologische kaart is het niet gekarteerd (bebouwd gebied). Het is echter aannemelijk dat de bodem vergelijkbaar is met de bodemkundige situatie enkele honderden meters ten noorden het plangebied. De bodem bestaat dan vermoedelijk uit laarpodzolgronden van lemig fijn zand (code: cHn23). Geomorfologisch gezien zal het dan gaan om grondmorenewelvingen (3L11).

Op basis van de landschappelijke ontwikkeling, zoals weergegeven op een serie paleogeografische kaarten, is het gebied vanaf het 4e millennium v. Chr. overveend (figuur 2). Tijdens de late middeleeuwen en de nieuwe tijd verdwijnen grote delen van het veengebied vermoedelijk door ontginning en vervening.

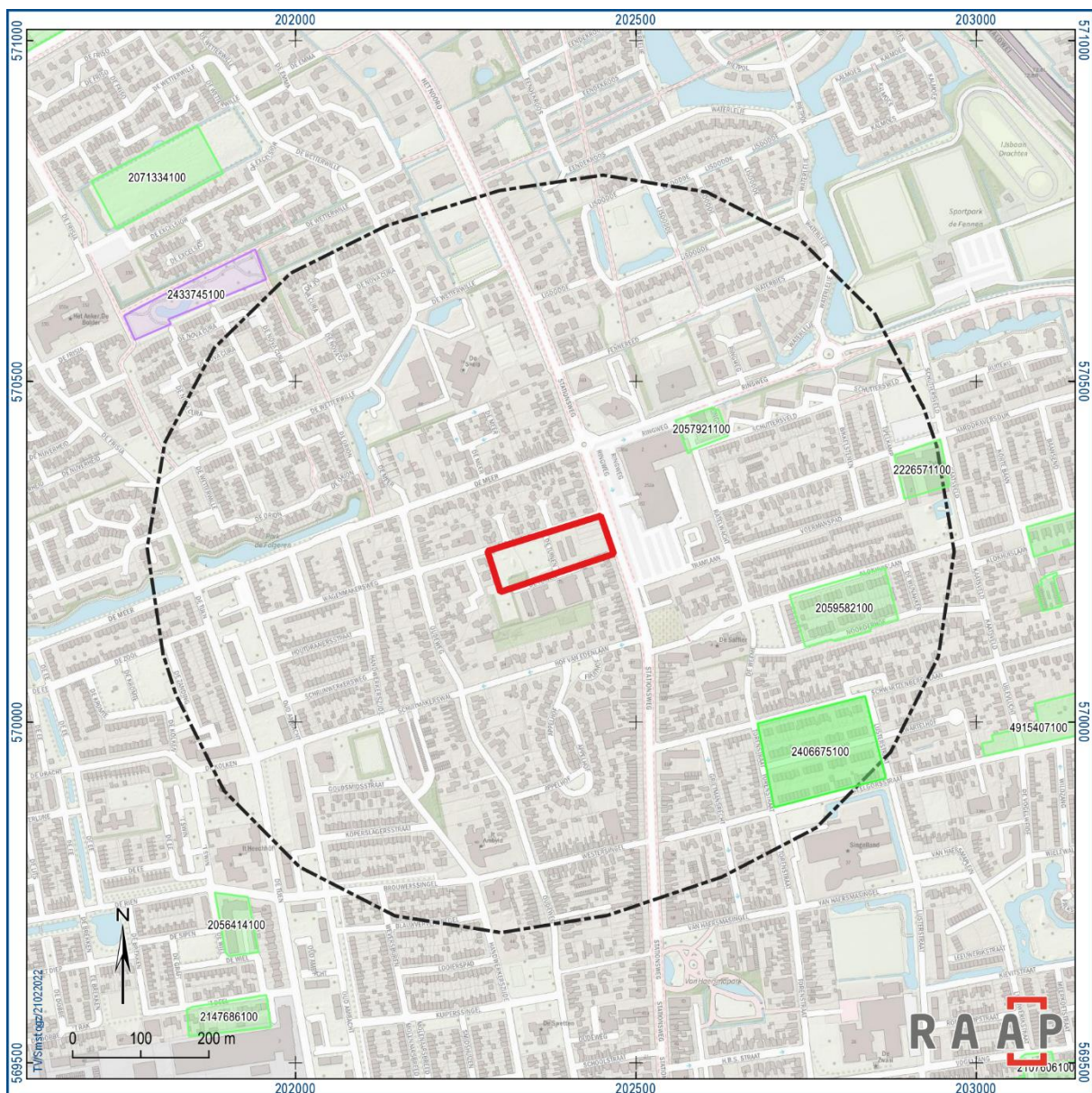
2.3 Archeologische gegevens

De gemeente Smallingerland heeft geen eigen archeologische beleidskaart, maar verwijst naar de Friese Archeologische MonumentenKaart Extra (FAMKE) van de Provincie Fryslân. Volgens de FAMKE van de Provincie Fryslân is voor de periode steentijd-bronstijd alleen onderzoek nodig bij grote ingrepen (>2,5 ha), omdat op basis van eerder onderzoek vermoed wordt dat eventuele aanwezige archeologische resten uit de steentijd al ernstig verstoord zijn.

Figuur 2. Landschappelijk ontwikkeling op basis van paleogeografische gegevens. De ligging van het plangebied is op deze kaarten met een stip aangeduid.

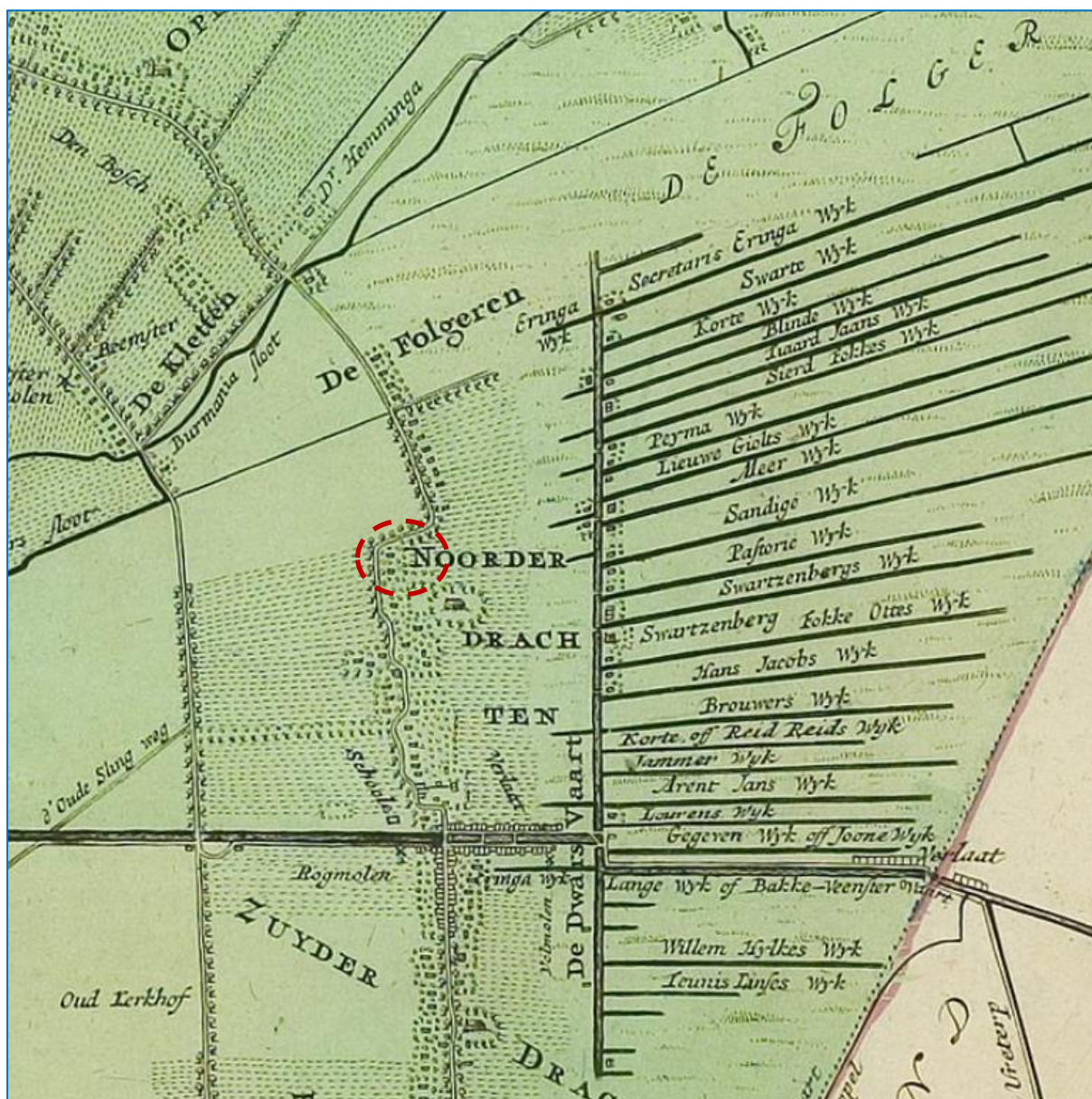
Voor de periode ijzertijd-middeleeuwen is een karterend onderzoek 3 nodig (historisch en karterend onderzoek). Volgens het advies van de FAMKE kunnen zich in deze gebieden archeologische resten bevinden uit de periode ijzertijd - middeleeuwen. Het gaat hier dan met name om vroeg- en volmiddeleeuwse veenontginningen. Daarbij bestaat de kans dat er zich huisterpjes uit deze tijd in het plangebied bevinden. Ook de wat oudere boerderijen kunnen archeologische sporen of resten afdekken, hoewel de veengronden eromheen al afgegraven zijn. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer 5000 m² een historisch en karterend onderzoek te verrichten, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan eventuele Romeinse sporen en/of vroegmiddeleeuwse ontginningen.

Figuur 3. Overzichtskartaat archeologische gegevens uit de directe omgeving van het plangebied.

Eerder in de omgeving uitgevoerd onderzoek volgens ARCHIS3

Binnen (en rond) het plangebied zijn eerder drie onderzoeken uitgevoerd (zie figuur 3 en tabel 2). De onderzoeken hebben echter geen resultaten opgeleverd die relevant zijn voor het huidige plangebied, aangezien er geen relevante archeologische resten in de buurt van het plangebied zijn aangetroffen. Ook verder zijn binnen en in een straal van 500 m rondom het plangebied geen bekende archeologische vondsten of monumenten bekend.

Figuur 4. Uitsnede van de grietenijkaart van Smallingerland uit de Schotanus-Halma-atlas (1718).

Zaakidentificatienummer	Resultaat/advies	Opmerking
2057921100	geen vervolg	Booronderzoek RAAP 2004 (Archis2: 8525)
2226571100	geen vervolg	Booronderzoek ARC 2008 (Archis2: 32617)
2059582100	geen vervolg	Booronderzoek RAAP 2004 (Archis2: 8785)
2402584100	vervolg: karterend booronderzoek in zuidoostelijke deel	Booronderzoek (inventariserend) De Steekproef 2013 (Archis2: 56341)
2406675100	geen vervolg	Booronderzoek (karterend zuidoostelijke helft) De Steekproef 2013 (Archis2: 56895)

Tabel 2. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied.

Figuur 5. Uitsnede van de kaart van Smallingerland uit de atlas van Eekhoff (1849-1859).

2.4 Historische situatie

Figuur 6. Overzicht van historische kaarten.

Op basis van historische kaarten kan inzicht worden verkregen in het historisch gebruik van een gebied van na de late middeleeuwen tot begin 20e eeuw.

Op de kaart van Schoterland uit de Atlas van Schotanus-Sterringa uit 1664 en die Schotanus-Halma uit 1718 ligt het plangebied bij Noorder Dragten/Noorder Drachten dat ontstaan is tijdens de laatmiddeleeuwse veenontginningen. De bewoning bevindt zich langs wat tegenwoordig de oudeweg wordt genoemd en overgaat in De Noord en de Folgeren. Ten zuidoosten wordt op beide kaarten nog een gebouw ingetekend, waarbij het vermoedelijk om een kerk gaat. Van der AA (1841: 492-494) vermeldt dat de kerk in 1541 gebouwd is en in 1743 weer afgebroken. De bevolking was dermate

gegroeid dat men besloten had een nieuwe kerk aan de vaart voor zowel Noorder Dragten als Zuider Dragten te bouwen.

Figuur 7. Luchtfoto van het plangebied.

Op de kadastrale minuut uit het begin van de 19^e eeuw en de kaart van Smallingerland uit de atlas van Eekhoff (1849-1859) wordt op deze locatie buiten het plangebied het “Noorder kerkhof” vermeld (figuur 5). Deze laatste kaart toont ook dat de huidige stationsweg aan de oostzijde van het plangebied is aangelegd tijdens de eerste helft van de 19e eeuw. Verder ten oosten van het plangebied zijn diverse wijken gegraven ten behoeve van de vervening. Vanaf halverwege de 19e eeuw wordt melding gemaakt van Dragten/Drachten in plaats van de oorspronkelijke dorpen Noorder Dragten en Zuider Dragten. Op de Bonnekaart van circa 1900 is te zien dat er sprake is van meer bebouwing rond het plangebied en ten oosten van het plangebied is ook het Station aangelegd. Gedurende de 20e eeuw neemt Drachten

in omvang toe en is het plangebied vanaf de tweede helft van deze eeuw wisselend bebouwd geweest (figuur 6).

2.5 Huidige en toekomstige situatie

Momenteel is het plangebied grotendeels onbebouwd (figuur 7). Centraal staat een gebouw met enkele parkeerplaatsen. Centraal bevinden zich op van de KLIC ook diverse kabels en leidingen. Het voornemen bestaat om het gehele gebied te ontwikkelen ten behoeve van de woningbouw (figuur 8).

Figuur 8. Conceptinrichtingsplan.

2.6 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de tijdens het bureauonderzoek verzamelde gegevens is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld. Deze geeft inzicht in de aard en de ouderdom (inclusief omvang en uiterlijke kenmerken), (diepte)ligging, en gaafheid van eventueel aanwezige archeologische resten.

Aard en ouderdom

Binnen het plangebied komt dekzand uit het Laat-Pleistoceen voor, waarin een podzolbodem is gevormd. Dit kan erop wijzen dat het oppervlakte uit de steentijd, toen jagers-verzamelaars door het gebied trokken, intact is. Derhalve kunnen resten uit de steentijd verwacht worden. Vanaf het vierde

millenium voor het begin van de jaartelling is het gebied overveend. Door de veenontginningen uit de late middeleeuwen werd het gebied weer geschikt voor permanente bewoning. Op diverse historische kaarten is het oude bewoningslint van Noorder Dragten in het plangebied te zien.

(Diepte)ligging

In het plangebied ligt het dekzand vermoedelijk direct aan het maaiveld. Het huidige maaiveld vormt zodoende, net als in het Laat-Pleistoceen, het loopvlak. Aangezien een jong afdekkend pakket grotendeels verdwenen is kunnen archeologische resten vanaf deze periode direct of aan het maaiveld aanwezig zijn. Indien wel een deel van de afdekkende laag resteert, kunnen de archeologische resten ook nog op enige diepte onder het maaiveld voorkomen.

Fysieke kwaliteit

Aangezien in het plangebied afdekkende pakketten ontbreken (verdwenen) is mogelijk sprake van een slechte conservering van de archeologische resten. Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het plangebied grotendeels ontgonnen of afgegraven is. Daaropvolgende landbouwkundige werkzaamheden en bebouwing zullen hebben geresulteerd in een bouwvoor of een verstoorde toplaag met een minimale dikte van 30 à 40 cm. Eventuele archeologische resten zullen tot die diepte verstoord zijn. Daarnaast is een groot deel van het terrein door bebouwing uit de afgelopen decennia vermoedelijk verstoord.

3 Veldonderzoek

3.1 Methode

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) bestond uit een verkennend booronderzoek. De gevolgde onderzoeksmethode voor het veldwerk is bepaald op basis van de resultaten van onderhavig bureauonderzoek. Het veldonderzoek is uitgevoerd op 16 februari 2022.

In totaal zijn 6 boringen zo optimaal mogelijk verspreid geplaatst, zodat zij rond zoveel mogelijk rondom de bebouwing uit de 20e eeuw zijn geplaatst (figuur 9). Er is geboord tot maximaal 1,65 m -mv met een gutsboor (2 cm). De boringen zijn tijdens het veldwerk lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) digitaal beschreven in het boorbeschrijvingssysteem van RAAP (Deborah3: zie bijlage 3). De locaties van de boringen, inclusief hoogte ten opzichte van NAP, zijn met behulp van een RTK-GPS ingemeten.

Hoewel het onderzoek een verkennend onderzoek betreft, is het opgeboorde materiaal in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken).

3.2 Resultaten

De toplaag in het plangebied bestaat veelal uit een bouwvoor met daaronder een verstoorde of opgebrachte laag. Deze recent geroerde bovengrond bestaat uit licht- tot donkerbruingrijs of lichtgrijs, zwak tot matig siltig, matig fijn zand dat in meer of mindere mate humeus is. De verstoorde bodemlaag reikt tot een diepte van 0,7 tot 1,0 m -mv. Daaronder werd direct de C-horizont waargenomen dat bestaat uit donkergeel, zwak siltig, matig fijn zand. Dit dekzand pakket heeft een (resterende) dikte van circa 0,1 tot 0,3 m. In boringen 3, 4 en 5 werd onder het dekzand nog keizand waargenomen dat bestaat uit geelgrijs, matig grof, zwak siltig zand. De laag keizand heeft een dikte tussen 0,1 en 0,4 m. In de basis van alle boringen werd lichtgroengrijs keileem waargenomen. De top van het keileem ligt tussen circa 0,9 en 1,5 m -mv. Dit komt overeen met een hoogte van 0,7 tot 1,1 m +NAP.

3.3 Archeologische relevantie

Op basis van het booronderzoek blijkt de bodem in het overgrote deel van het plangebied recent verstoord of opgebracht te zijn. De verstoringen reiken minimaal tot een diepte van 0,7 tot 1,0 m -mv in de C-horizont, waardoor het aannemelijk is dat eventueel archeologische relevante resten verstoord zijn.

Figuur 9. Locatie van de boringen.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusie

Op grond van de onderzoeksresultaten en onder verwijzing naar de doelstellingen, kunnen de volgende uitspraken worden gedaan:

- *Zijn de archeologisch relevante niveaus intact?*

Er zijn geen archeologische relevante niveaus intact waargenomen. Daarbij komt dat de verstoringen tot relatief grote diepte (0,7 tot 1,0 m -mv) reiken.

- *Heeft dat gevolgen voor de archeologische verwachting?*

De verstoringen leiden er toe dat er een lage verwachting voor het plangebied geldt.

- *Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?*

Er zijn geen aanwijzingen voor archeologische nederzettingen.

- *Is archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Zie paragraaf 4.2.

4.2 Advies

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt verwacht dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.

Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap c.q. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS).

4.3 Tot slot

Dit rapport geeft (selectie)adviezen. Het is aan de bevoegde overheid, de gemeente Smallingerland, deze al dan niet over te nemen in de vorm van een (selectie)besluit.

Literatuur

Aa, A.J. van der, 1841. Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden, Deel 3. Jacobes Noordryn, Gorinchem.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Perger, T.M., 2022. Plan van Aanpak Verkennend booronderzoek Stationsweg te Drachten, gemeente Smallingerland. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Weesp.

SIKB, 2016. Beoordelingsrichtlijn Archeologie. BRL SIKB 4000. SIKB, Gouda.

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuren:

Figuur 1. Aanduiding plangebied.	6
Figuur 2. Landschappelijk ontwikkeling op basis van paleogeografische gegevens. De ligging van het plangebied is op deze kaarten met een stip aangeduid.	9
Figuur 3. Overzichtskaart archeologische gegevens uit de directe omgeving van het plangebied.	10
Figuur 4. Uitsnede van de grietenijkaart van Smallingerland uit de Schotanus-Halma-atlas (1718).	11
Figuur 5. Uitsnede van de kaart van Smallingerland uit de atlas van Eekhoff (1849-1859).	12
Figuur 6. Overzicht van historische kaarten.	13
Figuur 7. Luchtfoto van het plangebied.	14
Figuur 8. Conceptinrichtingsplan.	15
Figuur 9. Locatie van de boringen.	18

Tabellen:

Tabel 1. Administratieve gegevens.	7
Tabel 2. Overzicht van eerder archeologisch onderzoek in en rond het plangebied.	12

Bijlagen:

Bijlage 1. Tijdschaal
Bijlage 2. Motivatie geraadpleegde bronnen
Bijlage 3. Boorbeschrijvingen

Bijlage 1. Tijdschaal

Archeologische perioden			
Tijdperk		Datering	
Recente tijd			
Nieuwe tijd	C	1945	
	B	1850	
	A	1650	
Middeleeuwen	Laat B	1500	
	Laat A	1250	
	Vroeg	D: Ottoonse tijd	1050
		C: Karolingische tijd	900
		B: Merovingische tijd	725
		A: Volksverhuizingstijd	525
Romeinse tijd	Laat	450	
	Midden	270	
	Vroeg	70 na Chr.	
Prehistorie	IJzertijd	Laat	15 voor Chr.
		Midden	250
		Vroeg	500
	Bronstijd	Laat	800
		Midden	1100
		Vroeg	1800
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2000
		Midden	2850
		Vroeg	4200
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	4900/5300
		Midden	6450
		Vroeg	8640
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	9700
		Jong B	12.500
		Jong A	16.000
Midden		35.000	
Oud		250.000	

tabel1_standard_Archeologisch_RAAP_2014

Bijlage 2. Motivatie geraadpleegde bronnen

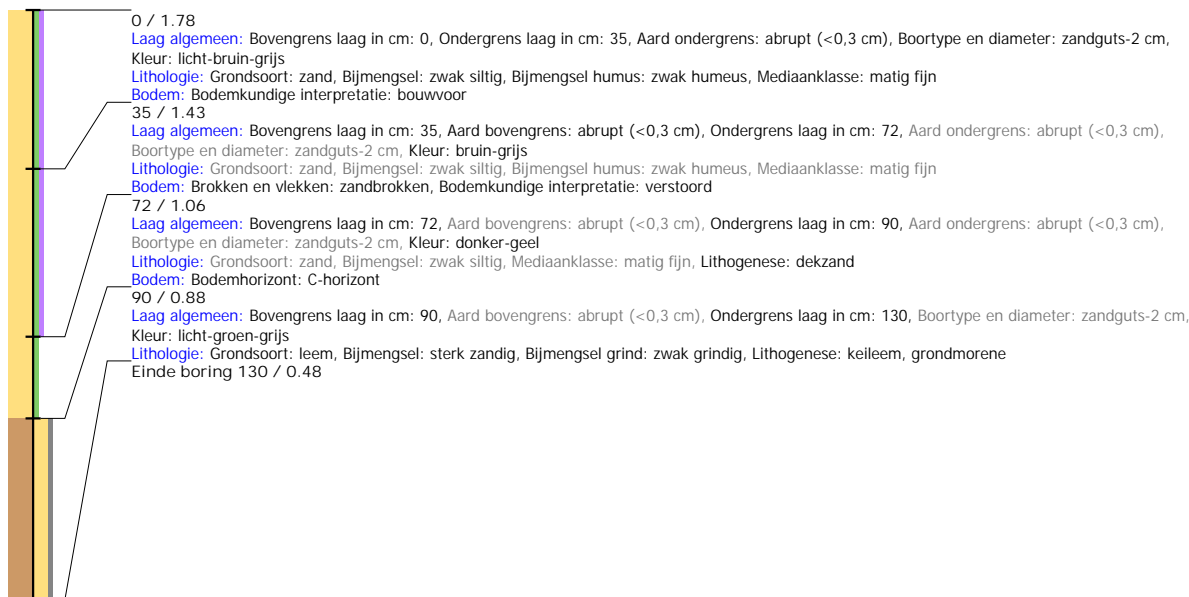
LS03 en LS04, motivatie voor de keuze van de geraadpleegde bronnen (+ indien van toepassing)

Bron	Geraadpleegd en afgebeeld/beschreven	Geraadpleegd, niet afgebeeld	Niet beschikbaar voor dit plan-/onderzoeksgebied	Bevat geen (nieuwe) relevante informatie	Opmerking
Bodemkaart van NL	X				
Geologische kaart van NL	X				
Geomorfologische kaart van NL	X				
Gedetailleerde bodemkaarten	X				
DINO	X				
Gegevens milieukundig bodemonderzoek				X	
Actueel Hoogtebestand Nederland				X	
Lucht- en satellietfoto's	X				
Topografische kaart van Nederland	X				
Oud(st)e kadasterkaarten	X				
Historische kaarten van Nederland	X				
Beeldmateriaal bouwhistorie			X		
Archeologische en cultuurhistorische rapportages	X				
Archieven (RAAP)				X	
Eigenaar en gebruiker		X			
AMK				X	
ARCHIS	X				
CMA			X		
CAA			X		
CHW			X		
Literatuur (arch./aardwet.)		X			
Gebiedsgerichte specialisten				X	
Amateurarcheologen				X	
Gemeentelijke waarden- of verwachtingskaart			X		
Archeologisch depot				X	

Bijlage 3. Boorbeschrijvingen

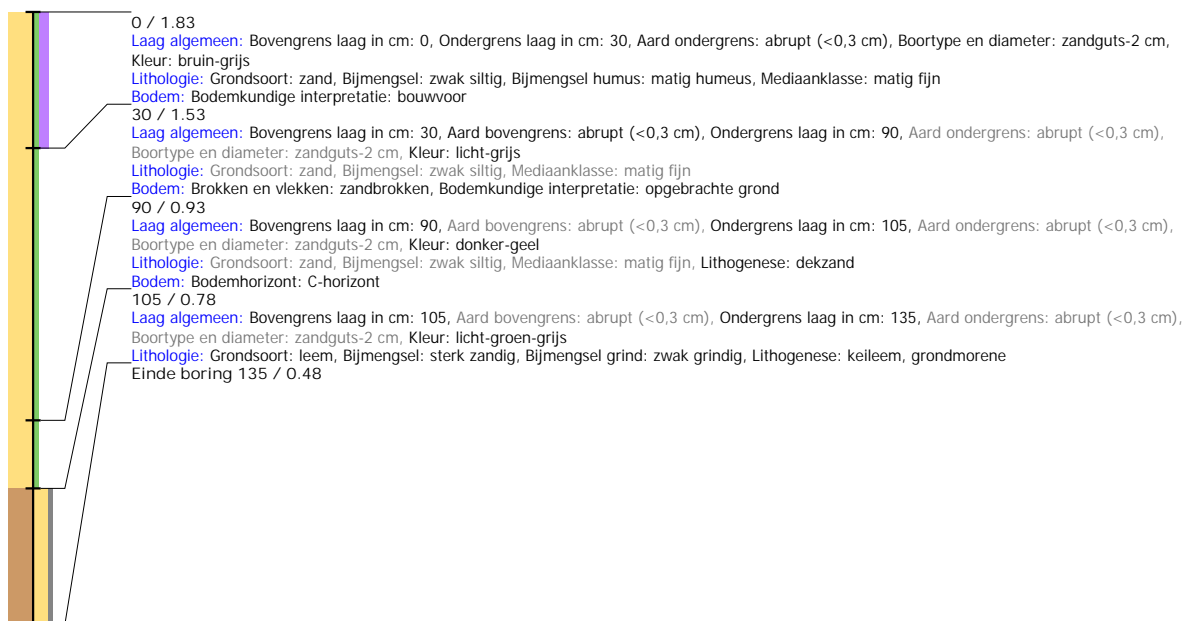
Boring: SMST_1

Kop algemeen: Projectcode: SMST, Boornummer: 1, Beschrijver(s): HWV, Datum: 16-02-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 130
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 202303.912, Y-coördinaat in meters: 570198.356, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 1.784, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Smallerland
Uitvoering: Opdrachtgever: Accolade, Uitvoerder: RAAP Noord

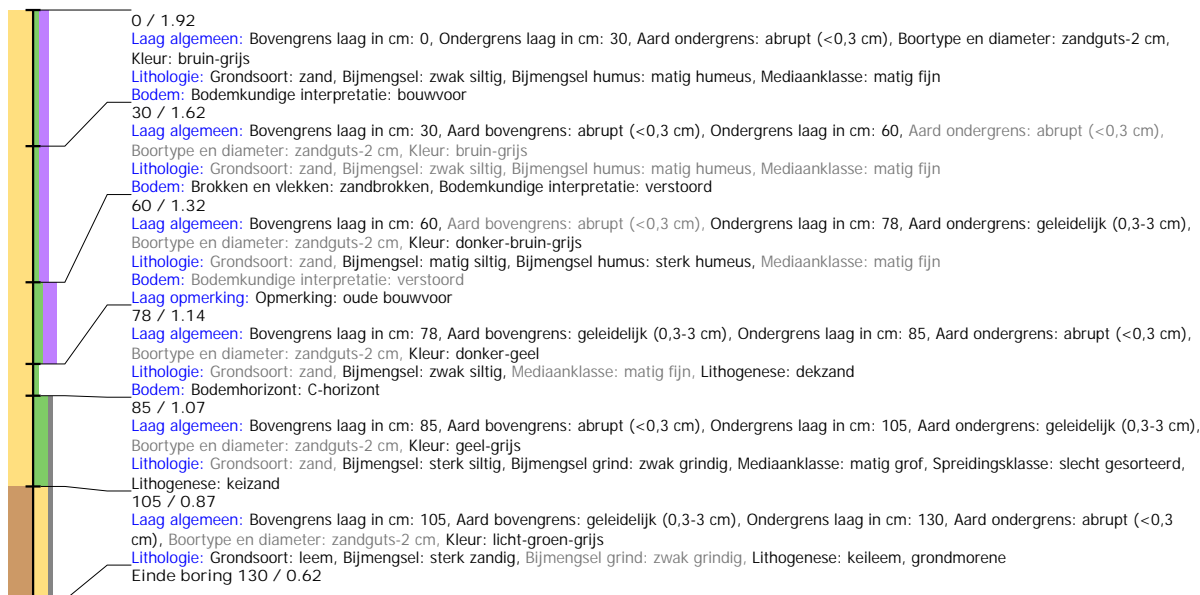
Boring: SMST_2

Kop algemeen: Projectcode: SMST, Boornummer: 2, Beschrijver(s): HWV, Datum: 16-02-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 135
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 202324.14, Y-coördinaat in meters: 570242.125, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 1.834, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Smallerland
Uitvoering: Opdrachtgever: Accolade, Uitvoerder: RAAP Noord

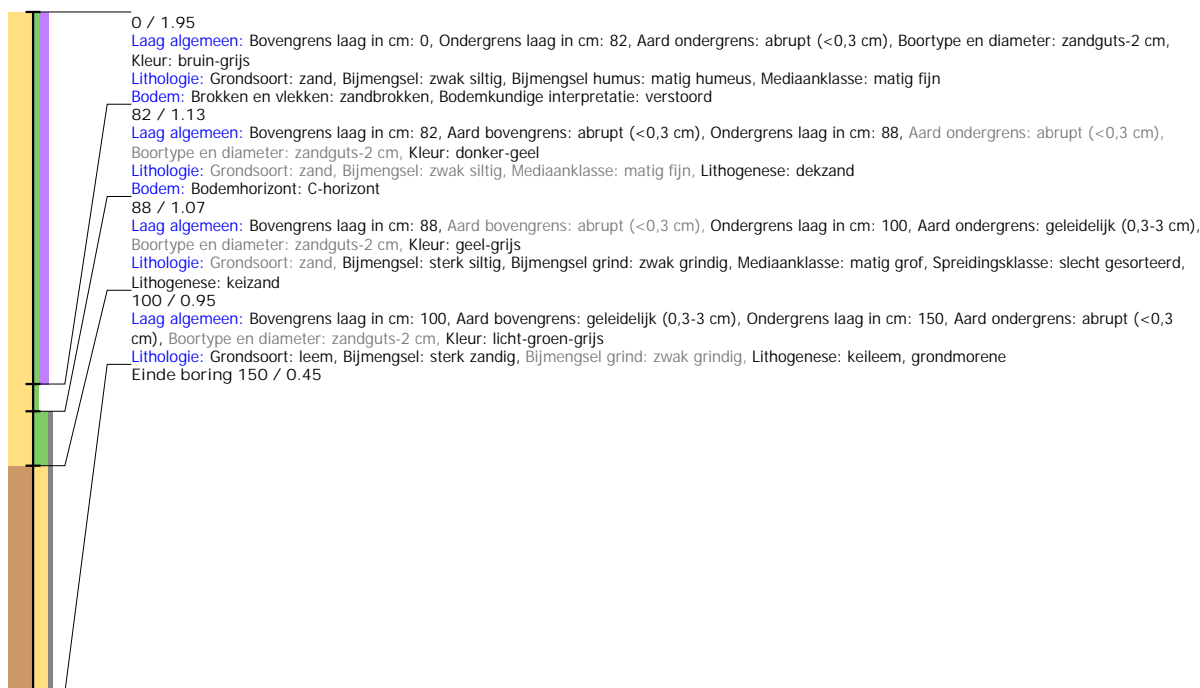
Boring: SMST_3

Kop algemeen: Projectcode: SMST, Boornummer: 3, Beschrijver(s): HWV, Datum: 16-02-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 130
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 202348.916, Y-coördinaat in meters: 570231.733, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 1.919, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Smallerland
Uitvoering: Opdrachtgever: Accolade, Uitvoerder: RAAP Noord

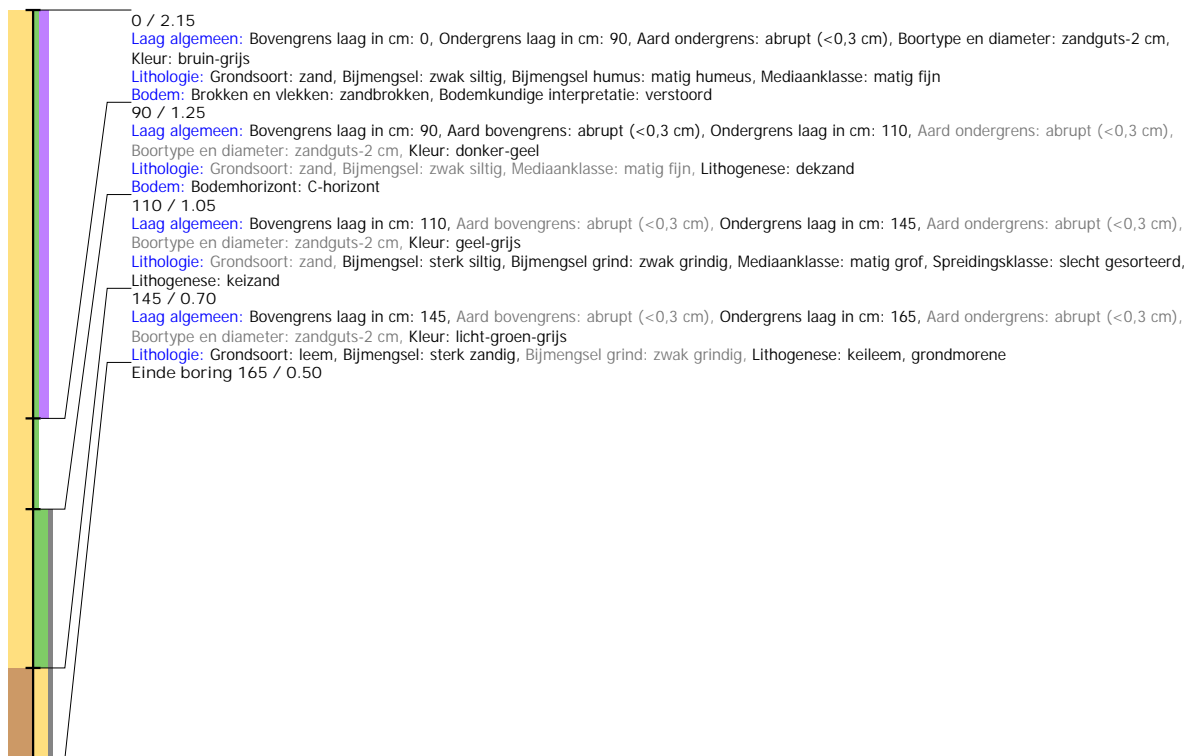
Boring: SMST_4

Kop algemeen: Projectcode: SMST, Boornummer: 4, Beschrijver(s): HWV, Datum: 16-02-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 202385.978, Y-coördinaat in meters: 570278.174, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 1.951, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Smallerland
Uitvoering: Opdrachtgever: Accolade, Uitvoerder: RAAP Noord

Boring: SMST_5

Kop algemeen: Projectcode: SMST, Boornummer: 5, Beschrijver(s): HWV, Datum: 16-02-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 165
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 202428.319, Y-coördinaat in meters: 570280.178, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 2.148, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Smallerland
Uitvoering: Opdrachtgever: Accolade, Uitvoerder: RAAP Noord

Boring: SMST_6

Kop algemeen: Projectcode: SMST, Boornummer: 6, Beschrijver(s): HWV, Datum: 16-02-2022, Doel boring: archeologie - verkenning, Einddiepte boring in cm: 150
Coördinaten: X-coördinaat in meters: 202432.573, Y-coördinaat in meters: 570246.878, Precisie coördinaat: 1 dm, Coördinaatsysteem / epsg: Rijksdriehoeksmeting (NL),
 Hoogte maaiveld in meters: 2.337, Precisie hoogte: 1 dm, Referentievlak hoogte: Normaal Amsterdams Peil, Bepalingsmethode maaiveldhoogte: GPS
Plaats: Provincie: Fryslân, Gemeente: Smallerland
Uitvoering: Opdrachtgever: Accolade, Uitvoerder: RAAP Noord

